

Asia: VN/7202/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi uudeksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Ei lausuttavaa

Ei lausuttavaa - toteaminen

-

Lausuttavaa

Yleisiä huomioita esityksestä

Yleisesti pidämme hyvänä, että tämä VAK-lain kokonaisuudistus on tehty. Lainvalmistelun periaatteet ovat olleet hyvät sillä uudistuksen tarkoituksena on, että lain rakenne, sääntelykokonaisuudet, ja alemman asteisten säädösten ja määräysten valtuussäännökset olisivat nykyistä selkeämmät, tarkkarajaisemmat sekä johdonmukaisemmat.

Liikenne- ja viestintävirastolle Traficomille esitetään paljon lisätehtäviä määräysten antoon, valvontaan, neuvontaan ja mm. TNA-rekisterin ylläpitoon. Huomioiden Liikenne- ja viestintävirastossa käydyt yt-neuvottelut ja talouden tasapainottaminen, pidämme erittäin tärkeänä, että valtion talousarviossa varmistetaan tämän lakiehdotuksen edellyttämät henkilö- ja muut taloudelliset resurssit Traficomille.

On tärkeää varmistaa, että suomalaisille toimijoille ei aiheuteta tarpeettomia lisätoimia, jotka eivät koskisi esim. ulkomaalaisia kuljetusyrityksiä. Tulee myös välttää kaikkia lisätoimia, jollei niillä voida osoittaa olevan turvallisuutta parantavia vaikutuksia. Lisävelvoitteet tulisi viranomaisten puolelta suunnitella ja toteuttaa niin, että niiden täyttäminen on yrityksille mahdollisimman sujuvaa eikä aiheuta lisäkustannuksia.

Liittomme on myös hyvin tyytyväinen, että esityksessä korostetaan lähettäjän vastuuta.

Toivomme, että VAK-lainsäädännössä mainitaan edelleen erikseen kuljettajan velvollisuudet.

Soveltamisala

Lain soveltamisalan osalta tarvitaan täsmennystä Puolustusvoimien osalta. Puolustusvoimien tarvitsema tuki siviilitoimijoilta normaalien kuljetuspalvelujen lisäksi liittyy muun muassa

erityistilanteeseen, normaaliolojen häiriötilanteeseen, nopeaan tilannekehitykseen, hybridiuhkiin ja niiden vastatoimiin. Edellä mainituissa erityistilanteissa siviilitoimijoilta tarvittava kuljetuskapasiteetti ei kaikilta osin täytä nyt lausuttavan VAK-lain vaatimuksia. Tältä osin liittomme tukee Puolustusvoimien lausuntoa koskien soveltamisalaa.

Tilapäinen säilytys

Liittomme mielestä on hyvä, että lain valmistelun aikana luovuttiin ajatuksesta määrittää tilapäiselle säilytykselle aikaraja. Se ei olisi käytännössä toiminut, koska olisi hankaloittanut monia kuljetuksia ja ei myöskään olisi lisännyt turvallisuutta toivotulla tavalla.

Näemme tilapäisen säilytyksen esityksessä lakiluonnoksessa kokonaisuutena hyvänä.

31 §

Tilapäisen säilytyksen osalta lastinkuljetusyksiköiden sijoittelusta voi olla tarvetta antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä. Esim. kotimaan kappaletavaraterminaalin pihassa voi olla lyhytaikaisesti perävaunuja tai kokonaisia ajoneuvoyhdistelmiä, joissa lähes kaikissa on pieniä määriä VAK-tavaraa. Se on kuitenkin eri asia kuin esim. suuri määrä säiliövaunuja täynnä myrkyllistä tai palavaa nestettä.

33 §

Sisäisen pelastussuunnitelman osalta olisi varmasti hyvää antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Pelastussuunnitelman osalta tulisi huomioida esim. terminaalien koko ja vaarallisten aineiden määrät. Terminaalit ovat hyvin erikokoisia ja se tulisi ottaa huomioon pelastussuunnitelman sisällössä. Lisäksi tulee huomioida se, että monella yrityksellä on jo esim. terminaalien osalta valmiita pelastussuunnitelmia. Pelastuslaissa jo olevat vaatimukset pelastussuunnitelmien osalta tulee ottaa huomioon, kun mietitään mahdollisesti VAK:in osalta uusia määräyksiä.

Turvauhat

Turvallisuusselvityslain 21§n muuttaminen: henkilöturvallisuusselvitykset. Mahdolliset lakimääräiset vaatimukset vaarallisten aineiden kuljetusten parissa työskentelevien henkilöiden suppeastakin henkilöturvallisuusselvityksestä nostaisivat yritysten kustannuksia sekä vaikeuttaisivat henkilöiden rekrytointia että työllistämistä. Tämän vuoksi Logistiikkayritysten Liitto ry ei kannata lain päivitystä laajentamalla suppeaa turvaselvitystä liittyen VAK-kuljetuksiin.

Reittirajoitusten uudistaminen tiekuljetuksissa

Liiton mielestä on hyvä, että reittirajoitusten ehtoja yksinkertaistetaan. Toivottavaa on, että Suomeen saadaan keskitetty tieto reittirajoituksista myös sähköiseen muotoon esimerkiksi Traficomin internet-sivustolle, jotta toimijat ja erityisesti kuljetusliikkeet pystyvät etukäteen tarkistamaan sallitut kuljetusreitit.

Osapuolten velvollisuudet

Kuljettajan velvollisuus

Lain perusteluissa on todettu seuraavaa:

Uuden sääntelymallin mukaan kuljettajan katsottaisiin jatkossa edustavan kuljetuksen suorittajaa ja velvollisuudet kohdistuvat myös häneen samalla tavalla kuin muihin kuljetuksen suorittajan palveluksessa oleviin, laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaviin.

Kuitenkin käytännön kannalta olisi selvempää mainita kuljettaja erikseen. Kuljettaja on kuitenkin keskeisessä roolissa ja kuljettajan mainitseminen vähentäisi väärinymmärryksiä ja korostaisi heidän merkitystensä.

93 § Velvollisuus ilmoittaa nimetty turvallisuusneuvonantaja

Tässä kohdassa ehdotetaan, että turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisella on turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuus Traficomille. Kyseinen rekisteri voisi parantaa turvallisuutta. On kuitenkin syytä miettiä sen tarpeellisuutta, jos Traficomille ei pystytä takaamaan riittävää rahoitusta.

Jos rekisteristä tulee osin julkinen ei sen tule sisältää henkilöiden nimiä. Käytännön kannalta on riittävää tietää, onko yrityksessä turvallisuusneuvonantaja vai ei. Jokainen yritys voi itse päättää millä tavalla haluaa ilmoittaa turvallisuusneuvonantajasta ulkopuolisille.

Markkinaevalvonta

-

Valvonta

On hyvä, että Traficomista tulisi ehdotuksen mukaisesti myös keskeinen valvovaviranomainen tiekuljetuksiin. Tämä lisää aikaisemmin todetusti huolta Traficomien resurssien riittävydestä. Henkilöstön että taloudellisten resurssien lisätarve on suuri.

Viranomaisten toimivalta

-

Sanktioitten uudistaminen

-

Huomioita liitelaista

Tätä asiaa on jo kommentoitu turvauhat kohdassa. Laki turvallisuuslain 21 §: muuttamisesta. Emme näe turvaselvityksen laajentamista tarpeellisenä liittyen VAK-kuljetuksiin liittyen. Missään tapauksessa turvaselvitystä ei saa esittää pakolliseksi toimenpiteeksi.

Samoin aikaisemmin on jo kommentoitu velvollisuudesta ilmoittaa turvallisuusneuvonantaja, joka liittyy myös esitykseen liikenteen palveluista annetun lain 219 §:n muuttamisesta.

Esityksen vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin

Haluamme vielä korostaa miten tärkeää on Traficomien henkilö- ja taloudellisten resurssien vahvistaminen. Tämän lakiuudistuksen tavoitteiden toteutuminen voi onnistua vain lisäämällä näitä resursseja. Erityisesti opastukseen, neuvontaan ja valvontaan tarvitaan lisäresursseja, joista ei voida tinkiä.

Asetus ja sen vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin

-

Muita huomioita

Traficomin neuvontaan panostaminen on tärkeää. Jotta VAK-kuljetusten tilaus olisi sähköisesti mahdollisimman helppoa toivomme, että Traficomin VAK-tietohakuun rakennetaan web service -rajapinta, jonka avulla VAK-kuljetuksiin tarvittavat tiedot voidaan hakea.

Toinen neuvontaan liittyvä asia on hyvät aineistot. Kannustamme Traficomia myös tekemään sivuille VAK-lain tiedostavan verkkokoulutuksen. Olemme tutustuneet esim. Norjassa tehtyyn aineistoon, joka voisi olla hyvin käyttökelpoinen. Liittomme on valmis antamaan lisää tietoa asiasta.

Aaltonen Pekka
Logistiikkayritysten Liitto ry